

(Priloga Vrtcu.)

Št. 11. Ljubljana, dne 1. novembra 1907. XV. tečaj.

Na bratčevem grobu.

V črni zemlji tukaj spavaš,
mili bratec moj;
a tvoj duh v veselju rajskem
biva nad menoj.

Kakor angelček nedolžen
si zapustil nas;
in preselil gor k svetnikom
se na večni čas.

Z radostjo se še spominjam
onih lepih dni,
ko v zibelki si se zibal,
sebi peval si.

Kakor angelčkov že takrat
bil je glasek tvoj;
da še enkrat bi te slišal,
mili bratec moj!

Prav lepo bom molil vedno
in pa priden bom,
da kdaj k tebi, srečni bratec,
v rajski pridem dom.

Saturnin.

Za jabolki.

krog Jelenkove hiše se je razprostiral velik sadni vrt. V varstvu ga je imel stari Jelenko. Kmetijo je že prepustil svojemu sinu, dasiravno nerad, ker se je vedno bal, da ne bi sin razstlal in razmetal premoženja, katero je on nakopičil z velikim trdom. Toda sin se je začel protiviti, da ne bo samo za delavca doma, ampak da hoče biti tudi gospodar, sicer pa da odide na tuje. Hočeš, nočeš, se je moral odločiti stari Jelenko in izročiti sinu gospodarstvo. Sam je le še kaj malega delal, a hranil in skoparil je še vedno. Posebno skrbno je obdeloval vrt, na katerem si je izvolil štiri jablane, nekaj hrušk in en vogal češpelj za svoj užitek.

In kako izvrsten varih je bil! Skoraj slednji večer se je prišopiril v stanico, češ, nocoj sem pa že zopet enega nadrl in napokal. Vendar je bilo čudno, da so sadni tatje tako radi zahajali le k staremu Jelenku. Drugi posestniki so imeli vedno mir pred njimi. Mogoče, da so hoteli kljubovati njegovi čuječnosti, četudi je marsikateri izkupil kako gorko.

Rad se je hvalil in širokoustil stari Jelenko, toda enkrat je vendar prišel v zadrego. Bilo je namreč že globoko jeseni. Sadje je bilo večinoma pod streho, le pri Jelenku sta še stali dve jablani, polni, da so se kar veje lomile. Čakal je namreč Jelenko, da bodo jabolka popolnoma dozorela in da bodo potem dalje časa ostala nepokvarjena. Zategadel je pa tudi pazil noč in dan, da bi mu jih kdo ne otrešel. Neke sobote večer je prišel že zelo pozno na vrt. Molili so rožni venec, in zato se je precej zapoznil. Tiho je stopal proti jablanama, ki sta stali pri visokem skednju blizu gnojšča. Vse je bilo mirno in tiho.

Kar se začuje hrust odlomljene vejice, in takoj na to cop! — jabolko pade z veje na tla.

Krepkeje stisne Jelenko palico v levico (bil je namreč levičar) in se splazi do prve jablane, raz katero je padlo jabolko. Gori med dvema vejama je bila videti v zvezdnem svitu črna postava, in tuintam se je začul prasket listja in pokanje suhljadi.

Tat je bil na jablani.

Jelenko oslini roko, da ne bi palica polzela se odkašlja in se zadere na jablano:

„Ali boš šel dol, ali ne, ti nesnaga tatinska, kosmata!“

Nič. Vse tiho — —

„Ali mi greš zlepa, sicer te otrnem, da bo počila koža!“

Zopet vse tiho. Jelenku je bilo že preveč.

„Čakaj, ti zver zverinska, jaz ti pokažem krasti jabolka!“

Rekši se obrne in stopi par korakov proti skednju, da vzame ondi stoječo lestvo. Toda hipoma se začuje šumenje in prasketanje po deblu. Kakor bi mignil, je stal Jelenko pri jablani: Tresk! tresk! s palico in: „Joj! joj! Moja glava, moja roka!“ se začuje obupen glas, potem jo pa pocedi ponočni tat čez gnoj in gnojnico, da je kar mlakuža škropila na vse strani.

Jelenko je pa še godrnjal, brskal in drezal z nogo po tleh, kje leži še kako odpadlo jabolko. Ko je začutil kaj okroglega, se je brž sklonil in varno spravil v žep. Luna se je ravno prikazala izza visokega hriba, ko je stari Jelenko zapiral hišne duri, hoteč se spraviti k počitku. Ostala družina je že zdavnaj počivala...

Na sosedovem vrtu pa so sedeli štirje dečaki v tistem pomenku med seboj. Eden izmed njih je imel kakih deset rumenkastordečih jabolk v klobuku, kamor jih je bil izložil iz žepov.

„Presneto so me veliko stala! Starec me je dobil in mi pritisnil dve prav gorki. Še po glavi mi je ena priletela, kar čutiti je oteklino. Nisem mislil, da bo tudi tako pozno zunaj. Da bi ga sraka brcnila.“

„I no, če si imel enkrat smolo! Saj je tudi mene enkrat dobil in me pošteno naklepal. Jaz pravim, da mu vrnimo, kar nam je posodil.“

„Da, da vrnimo mu,“ se oglasita še ona dva.

„Pa kako? Starcu ni moči do živega.“

„Jaz pa vem,“ se oglasi oni, ki je drugi govoril, „le mene poslušajta. Velik srobot dobimo, da bo segel od jablane do strehe na skednju. Streho lahko prevrtamo, ker je slamnata, in tako bomo lahko na podu

skriti. Zvečer pa, ko pride stari stražit, potegnemo — in saj veste, kaj mislim.“

„Dobro! Dobro!“ se oglasi trojica, „naj le starec izve, kako se stražijo jabolka!“

„Samo strah, to je še premalo,“ se oglasi oni, ki je bil nocoj na jablani. „Nabrati si moramo poleg tega še polne žepe jabolk.“

„Seveda jih ne bomo tresli zanj, ampak zase,“ odvrneta ostala dva smeje se. Kmalu nato odidejo iskat srobrota . . .

Takoj drugo jutro je šel stari Jelenko na vrt pogledat, koliko škode je na jablani; toda k sreči ni bila posebno velika. Par na tleh ležečih vejic ga je posebno vznemirilo, ker je bilo poznati, da so nanovo odlomljene. „Ti nesrečni škodoželjneži,“ se je hudoval. „Drugega jim ni mar, kot to, kako bi mi vse uničili. Dve revni jablani imam, in še to mi bodo požrli. Naj bi že prišel k meni, dal bi mu eno jabolko ali dvoje, pa ne bi bilo treba lomiti dreves. No, pa saj jih bomo jutri otresli, ali pravzaprav otrgali, da se ne bodo potolkla, potem pa naj le pridejo, kadar se jim zljubi, tem ciganom ciganskim.“

Ogledoval je jablano zadovoljno od vseh strani, ker se je kar šibila krasnega sadja; a k sreči ni opazil debelega srobrota, ki je bil skrit med gostimi vejami. Odšel je in se je napravil v pražnjo obleko. Sin je moral ostati doma kot varih, drugi pa so odšli k prvi maši.

* * *

Večer se je približal. Zadnjikrat je šel stari Jelenko na vrt na stražo. Mirno je sedel na klop pod staro tepko, ki je pa le redkokdaj rodila, in si je zapalil pipico. Mislil si je, kako prijetno bo potem, ko bodo jabolka otresena, koliko bo izkupil zanje, in kako bi bolje obrnil izkupljeni denar, da bi bilo kar mogoče več dobička. Čuvati jih in zmrzovati tu zunaj ne bo več treba.

Rezka megla se je začela dvigati iz vlažnih tal, ker jih je pred par dnevi namočil dež. Mraziti je začelo Jelenka, in zbudilo se mu je upanje, da nocoj

mogoče ne bo nikogar. Na vzhodu se je začelo svetliti nebo, luna je veličastno priplavala na nebo in uprla svoj blede obraz v starca, ki se je tresel mraza, a vendar ni hotel zapustiti vrta. Zdelo se mu je, kakor bi se mu hotela smehljati, češ, saj ni živega bitja v obližju, in ti stražiš in čakaš tu in prezebaš. Res se ni nič genilo, razen sosedovega psa, ki je tuintam zalajal.

„Ne bo vendar enkrat nikogar,“ zamomlja starec. „Zakaj, ko bi mislil priti, bi bil gotovo že tu. Kaj pa, če pride, ko odidem jaz k počitku? A ne bo ga ne, premrzlo je danes, da bi jaz še dalje tukaj sedel.“

Vstal je, maneč si roke, in je hotel oditi. Kar zašumi jablana in drrr... se usujejo jabolka po tleh.

„O joj! Joj!“... je zastokal Jelenko in kar obstal na mestu. Prej ni bilo slišati nikakega šuma in tudi nikogar ni bilo videti, da bi se bil približal jablani. Sedaj pa se predrzne kdo tako tresti... in toliko jabolok... „Uh! Ti garjeva ovca! Uuu...!“ se je Jelenko zadrl in ves besen planil proti drevesu. „Ali mi ne greš takoj dol!“

Vse tiho. A kar hipoma se zopet zaziblje jablana, jabolka pa kakor dež po tleh...

Jelenko je stal kakor pribit, z odprtimi ustmi, in ni niti čutil, da mu lete jabolka na glavo in na hrbet, in da so mu že zbila klobuk z glave. Gledal je na jablano, toda na nji ni bilo žive duše, saj je luna dovolj jasno svetila. In zopet se je streslo drevo. škripalo in ječalo... Njegovi redki lasje so se začeli dvigati, palica mu je padla iz rok, in desnica mu je nehote segla na čelo, usta in prsi... Obrnil se je in jo ucvrl proti domu... Jablana pa je vršala za njim... veje so pokale...

* * *

Na njegovem podu pa so se smejali trije hudobneži, da so jim solze tekle po licih. Plesali so in skakali veselja, tolkli se po kolenih in brili norce s starim Jelenkom.

„Čas je, da gremo in si naberemo vsak nekaj jabolok. Saj zaslužili smo si jih.“

„Pa pojdimo,“ odvrneta druga dva. „Saj čuvaja gotovo ne bo do jutri pred poldnem iz izbe.“

„Jaz tudi menim, da se mu tresejo hlače, težko, če ni — — —“

Tresk! Začuje se pok gotovo že trhle in gnile deske, in kmalu na to je bilo slišati težki udarec padlega telesa in zadušen vzklík.

„Kaj pa je, Janez?“ vpraša nekdo.

Vse tiho.

„Nesnaga! Meni se zdi, da je padel dol. Da le ne bi bilo tako temno.“

„Janez! Janez!“

Toda Janez se ni oglasil niti zganil.

„Za božjo voljo! Kaj, če si je zlomil vrat, ali pa če se je ubil, o vsi svetniki! Pusti me brž dol!“

„Čakaj, da še jaz ne padem! O, ti preklicana stvar! Kaj bo? Če si je kaj naredil?“

Začulo se je drsanje po deskah.

„Vidiš, tu je luknja, prej je bilo še vse celo, tukaj skozi je padel. Le na desno se drži, pa primi nekoliko za lestvo!“

Dospela sta na tla. Eden je odprl velika vrata, in luna je posijala na tovariša, ležečega na tleh.

„Mrtev je, le poglej, kako je bled! Uh, mene je strah!“

„Saj ni mrtev,“ odvrne tovariš in se pripogne k Janezu. „Le potiplji, čelo je še gorko. In tudi diha še.“

„Ah, jaz grem domov, jaz se bojim, poglej kako mu kaplja iz nosa kri — — —!“

„Kam boš šel? Tu vzemi klobuk in skoči po vode doli k vodnjaku, da ga predramiva!“

„Daj sem!“ — Vzel je klobuk in stekel. Še preden se je vrnil, se je zbudil na tleh ležeči tovariš in globoko je vzdihnil.

„Janez, vzdrami se in povej, kako ti je!“

„Oh, kako me boli noga! Ojoj! Ojoj! Kaj, če je zlomljena!“

„Potrpi malo, saj pride Tone takoj z vodo. Pomočili jo bomo, pa bo kmalu dobro. Zlomila se gotovo ni.“

Tone je prišel z vodo. Ko je videl, da je Janez še živ, je dobil nekoliko več poguma. Zavihala sta revežu previdno hlačnico navzgor, in pokazala se jima je precejšnja rana pod kolenom, iz katere je kapljala kri. Udaril se je nagajivec na robat kamen, s katerim so podkladali voze v šupi. Pomočila sta tovariša rano, odtrgala od Tonetove že itak strgane srajce rokav in trdno obvezala rano, da ni mogla več krvaveti.

„Ojoj! Ojoj! Moja noga, kako me boli! Da sem mogel tega preklicanega dedca strašiti, sedaj me je pa Bog kaznoval. Oh, kaj bodo rekli doma, če izvedo!“

Tovariša sta mu pomagala, da je vstal, toda na nogo se ni mogel nič opreti. Bila je zvinjena. Nesti sta ga morala domov. Položila sta ga v hlevu na ležišče; potolažila ga, kakor sta vedela in znala, ter odšla vsak na svoj dom.

Ko je drugo jutro prišel Janezov oče v hlev pogledat k živini, je našel Toneta še na ležišču. Na vprašanje, kaj mu je, da ne vstane, je rekel, da je ponoči lezel na pod in da je padel z lestve. Oče mu ni hotel verjeti; vendar pa je poslal po zdravnika, ko je videl, da je noga hudo otekla in temnordeča.

Zdravnik je nogo zravnal, zapisal mazilo, in Janez je bil v kratkem zopet, kakor prej. Toda oni osodepolni večer si je zapomnil in od tedaj ni zahajal več v družbo onih dveh.

Poiskal si je pa še drugega zdravnika: Pri sveti izpovedi je ozdravil svojo vest.

Najbolj ga je še skrbelo, kako bo popravil škodo; zakaj v bolezni je imel čas o tem premišljevati. Posebej je še poiskal, kaj stoji v katekizmu in v „izpraševanju vesti“ o t a t v i n i. Prepričal se je, da se za ta greh ne najde odpuščanja, dokler ni poravnana škoda. No, šel je nekoč skesan k staremu Jelenku in mu je povedal vse, pa tudi obljubil vse. In potem sta se zlepi poravnala. — Unadva pa imata morda še danes — kosnato vest. Nekoč že pride ura, ko [se zbudi pekoč spomin na take krivične norčije. *Ciril Vesel.*

Ujeti vran.

Ujeti vran.

(K slíki.)

„No, ti ciganski črni vran,
sedaj pa vendar si ugnan!
Kar si poletje to počel,
bi človek skoraj ne verjel:
Kjer mogel si, si kaj ukral
in škodoval si, kjer si znal,
a škodam si se krohotal.
Po njivah nam pobiral si,
po piškah se oziral si.

Nazadnje šel si vendar v past —
a še med past si šel le k rast
Na, kosček kruha tu imaš,
ker tak lepó vreščati znaš!“

A ta ciganski črni vran
uščipne dečka v prst in dlan,
pobere kosček in zbeži, —
koristiti pač vaje ni!

Fr. Ločniškar.

Odlomek iz življenja ubogih.

Ivanček-razcapanček — kam?“
„Ne vem.“

Gospodski deček je stekel dalje, in Ivanček-razcapanček je bulil z živimi očmi za njim. Stisnil je ustnice, da so mu žaškrkali zobje, in solza mu je orosila umazano lice. Kanila je dol na raztrgane čevlje, skozi katere je gledal palec. In potem je bilo vse dobro. Zamislil se je zopet v svoje ljubljene misli, in stopical je dalje, kakor da ne vidi življenja, ki kipi in vre po ulici. Vse drugo je pozabil, vse je šlo mimo njega kakor poletni sen. Le o svojem uboštvi in o nezgodi, ki je zadela ubogo mamico-vdovo, je premišljal vedno in vedno.

Tako se je tudi danes potopil popolnoma v te misli. Ni ga motilo vrvenje ljudstva; niso ga vznemirjale bleščeče kočije z razbrzdanimi vranci; ni zapazil niti bogatih izložb, okoli katerih se je vrtela mestna otročad. Tiho je krenil v stransko ulico in je mislil dalje svoje žalostne misli, kakršne more imeti otroček-ubožček — sirota, ki ji je črna prst zagrnila revnega očeta . . .

Pride mu nasproti bogat in lepo oblečen gospod. Že oddaleč je opazoval Ivančkov razcapan suknjič. Trdost, brezčutnost mu je zasijala iz črnoobrobljenih

oči. „Bo že zopet prosil krajcar . . . ta mladi capin ! Povsod je polna ulica tega zlobnega semena.“ . . .

Ivanček je opazil jezni gospodov obraz in je povesil oči. Ali nekaj mu je velelo : „Osmeli se in prosi za svojo ubogo, hromo mamico !“ Ivanček je zopet dvignil pogled, in gospod je stal pred njim, trd in neusmiljen . . .

„Prosim prav lepo za krajcarček, gospod !“

„Le pojdi ! Ga ne rabiš.“

„Za mamico bo . . .“

Ali gospod ni poslušal. Jezno je umeril korake naprej in si popravljal svoj zlati nanosnik. Ivanček-razcapanček pa je stopal ravnodušno dalje in je mislil svoje žalostne misli.

„Ah, ko bi poznal gospod mojo revščino, ko bi poznal on mojo hromo, mojo zlato mamico ! . . . Zakaj mu nisem povedal, da je hroma moja mamica ? On bi mi gotovo podaril svetlo kronico, in morda bi mu še solza usmiljenja kanila na lice. Jaz bi pa tekel v prodajalnico in bi ji kupil jedil, pa bi bilo dobro meni in mamici . . . Dobro bi bilo . . .

Pripeljal se je visoko natovorjen voz. Kolesa so škripala po trdem tlaku, in konji so sopli težko.

„Ah, tam gori v bogati tovarni so naložili . . . tam, kjer se je pehal za vsakdanji kruh moj atej . . .“ Ivanček je zaihtel. Tja nad žalostno gomilo so splavale njegove misli. Potem so pa prispele gor v zlata nebesa, in zopet se je umiril Ivanček, in vesel je bil, da se veseli njegov atek v večni radosti.

Tako je hodil Ivanček po ulici, in ob vsakem pogledu mu je prišla nova, žalostna misel. Tuintam mu je postalo tako tesno pri srcu, da je zaihtel . . .

In prispel je do trinadstropne hiše. Bila je last velikega tovarnarja, pri katerem je delal Ivančkov oče. Lepa je bila in visoka ta hiša, da se je deček bal prestopiti kameniti prag. Ali vstopil je vendarle in je prišel preko pregrnjenih stopnjic v prvo nadstropje. Oleandri in palme so rastle ob hodniku, in lepo pisane preproge so bile razstrte po sredi.

Težko je bilo Ivančku, da sam ni znal, kam je prišel. Vsa hiša je kakor pol-nebesa, in on razcapan

sredi palm in oleandrov! Tam gori raz tretje nadstropje se čujejo mehki glaski, kakor zvônka muzika, z desne strani pa zveni lahnouглаšen klavir; in čuj... po stopnicah prihaja v svilo oblečena gospa, z dolgimi nojevimi peresi za klobukom. Obleka zašumi potihem mimo Ivančka-razcapančka, umetniško izrezljana vrata se odpro in zapro, in zopet je vse kakor prej, svečano in lepo... vse kakor v pol-nebesih...

„Kam sedaj?“

Ivan se je prestrašil težkega vprašanja, ki mu je vstalo v osupli duši. Naprej ne sme, ker je tako razcapan, in ker gleda radovedni palec iz čevlja. Nazaj? — Ah, mamica čaka hroma in bolehnega doma, da ji prinese kruha, četudi trdega in črnega. Kako bo žalostna, če se vrne prazen na dom, v tisto podstrešno luknjo!

„Naj bo, kar hoče! Za svojo mamico prenesem tudi najhujše...“

Ivanček je potrkal na umetniško izrezljana vrata. Bojazni mu je zatrepetalo telo, da se je komaj zavedal samega sebe.

ln prišla je služkinja odpirat vrata.

„Prosim za milodar... mamica so hromi, in“ —

„Že dobro. Tu imaš krajcar, pa pojdi!“...

„Hvala tisočkrat!“

ln Ivanček je šel. Bil je zadovoljen in vesel, ko je stopal po preprogi preko mramornatih stopnic. Nobene žale misli ni bilo tisti hip v njegovem srcu, tudi otožnega spomina ne.

Zopet je stopil na ulico, in zopet so ga srečavali smehljajoči obrazi. Le tupatam je videl kako solzno oko in žalostno lice. A Ivanček je bil še vedno v pol-nebesih, da se ni zavedal svoje bede.

Tako je šel veseli siromak skozi bogato mesto, in radostnih lic je prišetal v predmestje. Za njim je bučalo življenje. Radost je praznovala vseh sedem dni v tednu. „Vse, kar je veselega in lepega širom sveta, vse se izliva v sredo mesta... Ah, da bi stanoval jaz tamkaj. Lečil bi z najdražjimi zdravili svojo mamico!“

Tako je mislil siromaček, in stopal po blatni ulici, dokler ni dospel do dvonadstropne hiše z umazano zunanostjo. „Moj žalostni dom!“

Ivanček je pricapljal z blatnimi čevlji v podstrešje. Temno in pusto je bilo tam gori. A razcapanček je znal, da je tu njegov dom, in zato je otvoril škripajoča vrata. Težek vzduh je puhtil iz temne podstrešnice. Isti hip je zamijavkala mačka na strehi, kakor bi zavcilil lačen otročiček v zibelki.

Ivanček se je zganil in poškilil v kot. Mamica je sedela sključena ob peči. Eno nogo je imela podvinjeno pod drugo, in koščeni obraz je podpirala z dlanmi; oči pa so bile krvave od solz.

„Mamica, pet krajcarjev sem naprosil!“

„Ivanček... otrok moj!“

Solze so dušile mamico, in zato je težko govorila.

„Ivanček, ali si bil tudi pri gospodu župniku?“

„Nisem.“

„In zakaj ne, otrok moj?“

„Pozabil sem. Pa pojdem sedaj, če želite.“ In Ivanček si je obrisal solze ter je stekel k župniku — k dobremu gospodu.

In prišli so gospod župnik v sobo-podstrešnico, in so usmiljeno, po vseh svojih močeh, obdarovali ubogo mamico in Ivančka-razcapančka. In potem so še enkrat stopili k mamici, pa so rekli: „Mamica, pojdite v posteljo in odpočijte si... Moj Bog, tolike bede še nisem videl dolgo let! Naj vama, uboga siromaka, vzide kmalu solnce sreče! Naj pride deček vsak dan k meni po lonček juhe ali kar se bo že dobilo. Drugdrugemu pomagajmo skozi ta solzni dol!“

Ah, kako je lepo in bogupodobno tako usmiljeno srce!

Semjonov.

Jesen se je vrnila.

Jesen se na zemljo
je zopet vrnila,
da kmeta bogato
je z vsem obdarila:

Vse žitnice polne
najlepšega žita; —
hej — glad in stradanje
kar dalje bežita!

Kozolci so polni
in polne kleti so;
težave in trudi
pozabljeni vsi so.

Nebo tudi vinca
obilo je dalo,
zato pa prepeva
vsak viničar hvalo:

„Dobrotljivi Oče,
zahvaljen nam bodi:
tam kašče so polne,
tu polni so sodi!“

Lavoslav.

V čolnu.

Mama!

„Kaj?“

„Mama!“

„Kaj pa je?“

„Ali smem k Podstajniku, da se bom vozil v čolnu. Vi ne veste, kako lep čoln je napravil Podstajnikov Jaka. Ravnotak je, kakor ga imajo mornarji na morju.

„Le pojdi. Samo pazi, da ne boš v vodo pal.“

„Mama, saj ni globoko!“

„Oh, Mihec, kakó si čuden. Kaj misliš, da v malo vodo ne moreš pasti!“

Mihec je molčal in je povetil glavo.

„Bom takoj nazaj, mama. Naj grem!“

„Saj sem rekla, da pojdi. Pa kmalu se vrni!“

Mihec je stekel po vasi proti Podstajniku. Strojarsjev pes je lajal za njim.

Kovačev Francek je uzrl Čebavovega Miha in jo je tudi popihal za njim. Francek je pobral dva kamna in ju zalučal v Strojarsjevega psa, ki je prestrašen pobegnil domov.

Potem sta oba korakala proti Podstajniku. Jaka je stal na pragu hiše in je srpo gledal na prišleca.

„Jaka, ali se smeja s Kovačevim Franckom malo voziti v tvojem čolnu? Jeli, da smeja?“

Tako je prosil Čebavov Mihec Podstajnikovega Jaka. Dečka sta bila uslišana.

To je bilo veselja! Oba sta se spravila v čoln in ga porinila po vodi.

Jaka je pa stal na pragu in ju opazoval.

Jedva sta bila mala s čolnom sredi potoka, nagne se čoln na stran. Dečka padeta v potok.

To sta se kobacala iz vode! Mihec je bil prvi na suhem, in takoj za njim tudi Francek.

Toda čoln? — Francek se je ojunačil. Zavihal je mokre hlače do kolen in je stopal po vodi. S težavo je spravil čoln na suho.

Podstajnikov Jaka se je pa grohotal in smejal.

„Prav vama je, čisto prav. Kaj pa hodita v vodo. Bosta vedela vdrugič.“

Kovačev Francek jo je ubral čez njive proti domu. Doma pa so oče vzeli v roko leskovko in so z njo namazali Francka.

„Tako. Zdaj imaš, da boš vedel za drugič. Ti ptič ti nepoboljšljivi. Ti bom jaz že pokazal, ali boš ubogal ali ne.“

Francku so drsele po licih debele solze.

Tudi Čebabovemu Mihcu se ni godilo dosti boljše. Doma je moral klečati pol ure na polenu, potem je pa dobil še par gorkih.

Drugi dan so se pa norčevali v šoli součenci iz ubogega Mihca in Francka.

„Sta se dobro vozila v čolnu?“ — „So vama dali doma smetano lizati, ha, ha!“ — Táko in enako je bilo hudomušno povpraševanje.

Mihec in Francek sta se navidezno smejala, a v duši sta sklenila vsak zase, da se ne gresta nikoli več vozit s tistim prebitim čolnom.

Vukovoj S.

Kjer je ljubezen, tam pomaga angel varih.

Dobri in pridni so bili Sapovi otroci. Radi so poslušali skrbno mater in ji pomagali. Saj je bila tudi potrebna, ker je bil mož umrl in ji pustil revno in mlado družinico. Zbolela je pa mala Cilika. Položila jo je silno nevarna, nalezljiva bolezen. Zdravnik je trdo zapovedal, da mora Cilika ležati in ne sme iz postelje, če ne, bo gotovo umrla. A Cilika ni bila vajena ležati. Bilo jo je strah, in nikakor je ni bilo pridržati v postelji. Kaj storiti? Starejša sestra Nežika se je zdrava ulegla v posteljo k Ciliki in ji rekla: »Bom pa še jaz ležala pri tebi, da te ne bo strah.« In Bog je videl veliko ljubezen te sestrice ter pomagal Ciliki. Ozdravela je. Nežiko pa je varoval angel varih, da se je ni prijela nevarna, nalezljiva bolezen.

F. B.

Basni.

Spisal Janko Polák.

III.

Lepega dne je priredil lev svojim podložnikom imenitno gostijo.

Došli so vsi. Nihče se ni hotel zameriti mogočnejšu.

Rujno vince je živalim in zverinam razvozljalo jezike in postale so glasne.

„Mir!“ je zapovedal lev.

Po gostišču je zaplul mučen molk.

„Željan sem petja!“ je nadaljeval po kratkem molku. „Kdor izmed vas mi bo zapel pesem, ki mi bo ugajala, ga nagradim carsko“ . . .

Po gostišču je zaplul mučen molk.

Kar se prerije skozi vrste lisica. Ponižno se pokloni in začne peti . . .

Pela je o mogočnosti in pravičnosti levovi.

Pesem je ugajala vsem.

Tudi lev je kazal prijazen obraz.

ln lisičina pesem je zvenela dalje in izzvenela v konec, da bodo živali kljub levovi pravičnosti še najbolj varne pred njegovo mogočnostjo šele tedaj, ko bodo lahko posedale na njegovi koži.

Živali so zatrepetale in čakale trenotka, da raztrga lev lisico na drobne kose.

Pa lev je dejal:

„Pela si resnico! . . . A vedi, da kolje resnica v oči! . . . Težko mi jo je požreti! . . . Toda dejal sem, da pevca, ki mi bo zapel primerno pesem, nagradim carsko! Pesem mi je slučajno ugajala! . . . Kaj torej želiš?“

„Pusti mi življenje!“

„Naj bo!“ je nadaljeval lev. „Zaslužila si vsled svoje odkritosrčnosti, da bi te raztrgal na drobne kose!“ Toda dejal sem, da pevca nagradim carski! . . . ln pesem mi je slučajno ugajala! . . . idi!“

ln lisica je izginila med vrstami.

Živali pa so se čudile milosrčnosti svojega mogočnega in pravičnega kralja.

Kratkočasnice.

1. Janezek: „Oče, kaj pa je samouk?“ — Oče: „To je učenec, ki je sam svoj učitelj.“ — Janezek: „Kdo pa potlej takega tepe?“

2. Žalostno izpričevalo. Katehet je povedal otrokom pretresljivo zgodbo o Ananiji in Safiri ter vpraša: „Zakaj pa Bog ne kaznuje vsakega lažnika s smrtjo?“ — Po dolgem molku se vzdigne šolarček in reče: „Ker bi potem moral vse pomoriti.“

Sam. Sodnik: „Ali ste sami izvršili tatvino?“ — Tat: „Čisto sam; ej, veste dandanes je težko dobiti poštenega pomočnika.“

4. „Vsaka stvar ima dve strani,“ je rekel lenuh in je legel na drugo stran.

Zastavica.

Kaj je pri telečji glavi najboljše?

(Rešitev in imena rešilcev v prihodnji številki.)

Rešitev računske naloge v št. 10.:

15 15 15 15 15
 \ | | | /
 15—2 7 6—15
 15—9 5 1—15
 15—4 3 8—15
 / | | | \
 15 15 15 15 15

Prav so rešili: Jelenec Tilka in Božena, učenki na Dvoru pri Žužemberku; Rott Mera v Krašnji; Balaškovič Alojz v Župetincih v Sloven. goricah; Hrast Janko, Vrančič Stanislav, Debelak Gvidon, Vračko Edvard, učenci IV. razr. na c. kr. vadnici v Ljubljani; Štelcar Josip, sluga kn.-škof. pisarne v Mariboru; Lassbacher Karol, učenec IV. razr. v Ljubljani; Rant Margareta, Potočnik Mici in Francka, Jelen Tinca, Kokalj Minka, Hrovat Lojzika, Jedlička Anica, Zabret Minka, gojenke v uršulinskem samostanu v Škofji Loki; Korošak Amalija, Šautl Franca, Slavič Micika, Cartl Minica, učenke pri Sv. Križu bl. Ljutomera; Kosec A., Kraigher Hel. in Stana, Leskovic Fr., Peternelj Ivana, Rotar Fr., Schnabl Balbina, Šuštar A., Twrdy Mih., gojenke Lichtenturničnega zavoda v Ljubljani.